

Pe 28.10. klo 14.15. – 15.00

Tiivistelmä

Jaana Lehikoinen valmistui musiikkiterapeutiksi Pirkanmaan ammattikorkeakoulusta keväällä 2000. Hän toimii yksityisenä musiikkiterapeuttina Tampereen seudulla. Asiakaskunta muodostuu pääosin lapsista, nuorista ja aikuisista, joilla on mielenterveysongelmia. Peruskoulutukseltaan Jaana on psykiatrinen sairaanhoitaja. Hoitotyötä hän on tehnyt aiemmin lastenpsykiatrisella osastolla Pitkänien sairaalassa. Jaana opiskelee Jyväskylän yliopistossa musiikkiterapian maisteriopinnoissa. Hän opiskelee myös laulua ja saksofonin soittoa.

Narsismi musiikkiterapiatyössä

Luennossani esittelen narsismiin liittyviä ilmiöitä, joita voi nousta esille musiikkiterapiatyössä. Pääpaino on musiikkiterapeutin narsismissa, mutta käsittelen asiaa jonkin verran myös asiakkaan näkökulmasta. Luento pohjautuu pääosin Jonna Thorelin kanssa tekemääni opinnäytetyöhön *”Narkissosta etsimässä - Musiikkiterapeutin narsismi musiikkiterapiatyössä”* sekä kokemuksiini musiikkiterapeutin ammatissa.

Narsismin käsitettä tarkastelen kehityspsykologisesta ja psykoanalyttisesta viitekehyksestä käsin. Narsismin kehitys on tärkeä osa ihmisen psyykkistä kehitystä. Pohjimmiltaan lapsen kasvu ja sen vaiheet on narsistinen tapahtuma. Narsismin käsitettä käytetään usein harhaanjohtavasti kuvaamaan ainoastaan vääristynyttä narsismia, joka ilmenee mm. korostuneena itserakkautena ja liiallisena itsensä esiin tuomisena. Narsismilla on myös tärkeä positiivinen merkitys ihmisen psyykkiselle hyvinvoinnille. Terve narsismi ilmenee hyvänä itseluottamuksena, itsensä realistisena hyväksymisenä ja kyynä välittää itsestään ja hyvinvoinnistaan. Narsismi vaikuttaa erityisesti tilan antamiseen ja ottamiseen. Hyvän narsistisen tasapainon vallitessa ihmisen suhde ympäristöön on rakentava, ei riistävä, ei muita kontrolloiva eikä yleensä ympäristöä häiritsevä tai loukkaava. Silloin ihminen voi pettymyksiä ja loukkauksia kokiessaan palauttaa hyvinolonsa ja itsearvostuksensa pääosin psyykkisin keinoin.

Musiikkiterapeutin ammatti-identiteetti muodostuu musiikillisesta ja terapeutisesta identiteetistä. Musiikki-terapeutin työssä yhdistyvät sekä auttajan että muusikon narsismiin liittyvät ilmiöt. Minkälaisia motiiveja voi auttamistyöhön ryhtymisellä olla? Miten auttajakuvan idealisoiminen vaikuttaa terapiatyöhön ja työssä jaksamiseen? Terapiatyössä joutuu usein kohtaamaan omaa keskeneräisyyttään ja se voi osaltaan lisätä työn raskautta. Riittävän hyvä narsistinen tasapaino mahdollistaa oman

SUOMEN MUSIIKKITERAPIAYHDISTYS

Musiikkiterapeutin nahoissa – kehollisuus ja ammatti-identiteetti

TAMPERE 28.-30.10.2005, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, Pyynikki

keskeneräisyyden hyväksymisen, jolloin työn raskaus ei ole niin kuluttavaa. Kosketus omaan keskeneräisyyteen voi muodostua myös sillaksi terapeutin ja asiakkaan välille.

Musiikkiterapiatyö on monella tapaa luova prosessi. Narsistisen tasapainon horjuminen on tavallista varsinkin luovan prosessin etsimisvaiheessa. Luovaan prosessiin heittäytyminen vaatii kykyä kestää pettymyksiä, psyykkistä jännitystä ja itseyden horjumisesta aiheutuvaa epämiellyttävää tunnetta. Musiikki esittävänä taiteenlajina ja taitolajinakin tuo asiakkaalle ja terapeutille helposti kosketuksen omaan narsismiin. Terapiatilanteessa voi narsismiin kytkeytyviä ilmiöitä tulla esiin mm. tilan antamisen ja ottamisen, onnistumisen tai epäonnistumisen ja jännityksen muodossa. Hyvä narsistinen tasapaino mahdollistaa sen, että terapeutti kykenee terapiatilanteessa erottamaan omat prosessinsa asiakkaan prosesseista, että tila jää asiakkaalle, eikä terapeutti ohjaudu liiaksi omista lähtökohdistaan käsin. Musiikkiterapeutin työn yksi erityispiirre on, että terapeutin suhde työvälineeseensä musiikkiin on usein hyvin merkityksellinen myös henkilökohtaisella tasolla eikä ainoastaan työvälineenä. Psyykkisen itsetuntemuksen lisäksi terapeutin olisi hyvä tuntea mahdollisimman hyvin myös suhteensa musiikkiin, tunnistaa tarvitsevuuksensa suhteessa musiikkiin ja vastata siihen työn ulkopuolella. Tärkeäksi kokemansa musiikkisuhteen hoitaminen antaa mahdollisuuden itsensä toteuttamiselle ja lisää terapeutin hyvinvointia sekä työssä jaksamista. Muita terapeutin narsismin tiedostamis- ja käsittelykeinoja voivat olla muun muassa työnohjaus, oma terapia, kollegiaalisuus ja riittävä määrä omaa elämää työelämän rinnalla.